

1 (Sem-6/FYUGP) EDU 61 MN/(B)

2026

EDUCATION

(Minor)

Paper : EDU0600504

(Set-B)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Answer the questions from *any one* Option

OPTION—1

Paper : EDU0600504A

**(Educational Measurement and
Laboratory Practical)**

Full Marks : 45

Time : 2 hours

1. Answer the following as directed : 1×5=5

নির্দেশনা অনুসৰি তলত দিয়োবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Ratio scale is used in physical measurement.

(Write True or False)

ভৌতিক পৰিমাণত অনুপাত মাপকাঠি ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(2)

- (b) What is mental measurement?
মানসিক পৰিমাণ কি ?
- (c) Which of the following is an activity in preparation of test construction?
তলৰ কোনটো অভীক্ষা নিৰ্মাণৰ প্ৰস্তুতিত কৰা এটা কাৰ্য ?
- (i) Construction of items
প্ৰশ্নপদৰ গঠন
- (ii) Try out of the test
অভীক্ষাৰ পূৰ্ব পৰীক্ষণ
- (iii) Determining objectives of the test
অভীক্ষাৰ উদ্দেশ্য নিৰ্ধাৰণ
- (iv) Determining the discriminating power
পাৰ্থক্য নিৰ্ণায়ক ক্ষমতা নিৰ্ধাৰণ
- (Choose the correct option)
(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)
- (d) Mention any one objective of achievement test.
কৃতিত্ব অভীক্ষাৰ যি কোনো এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা ।
- (e) Mention any one objective technique of personality measurement.
ব্যক্তিত্ব পৰিমাণৰ যি কোনো এটা বস্তুনিষ্ঠ কৌশলৰ নাম উল্লেখ কৰা ।

(3)

2. Answer any five of the following questions in short : 2×5=10
তলৰ যি কোনো পাঁচটা প্ৰশ্নৰ চমু উত্তৰ দিয়া :
- (a) Write two functions of measurement.
পৰিমাণৰ দুটা কাৰ্য লিখা ।
- (b) Write two differences between summative evaluation and formative evaluation.
সামৰণি মূল্যায়ন আৰু গঠনমূলক মূল্যায়নৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা ।
- (c) What is psychodrama?
মনোনাটক কি ?
- (d) Write two advantages of teacher-made test.
শিক্ষক-নিৰ্মিত অভীক্ষাৰ দুটা সুবিধা লিখা ।
- (e) Mention any two features of objective-type test.
বস্তুনিষ্ঠ অভীক্ষাৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।
- (f) What is norm?
মানদণ্ড কি ?
- (g) Write any two objectives of questionnaire.
প্ৰশ্নাবলীৰ যি কোনো দুটা উদ্দেশ্য লিখা ।

(4)

(h) Mention two methods of calculating the reliability of a test.

এটা অতীক্ষাৰ নিৰ্ভৰযোগ্যতা গণনা কৰাৰ দুটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।

(i) Write two objective methods of personality measurement.

ব্যক্তিত্ব পৰিমাণৰ দুটা বস্তুনিষ্ঠ পদ্ধতি লিখা।

(j) What is ink blot test?

চিয়ঁহী দাগ অতীক্ষা কি ?

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Relationship and difference between measurement and evaluation

পৰিমাণ আৰু মূল্যায়নৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আৰু পাৰ্থক্য

(b) Item analysis

প্ৰশ্নপদ বিশ্লেষণ

(c) Validity of a test

এটা অতীক্ষাৰ বৈধতা

(d) Difference between achievement test and intelligence test

কৃতিত্ব অতীক্ষা আৰু বুদ্ধি অতীক্ষাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য

26A/385

(Continued)

(5)

(e) Merits and demerits of essay-type test

বচনাধৰ্মী অতীক্ষাৰ গুণ আৰু দোষসমূহ

(f) Nature of personality test

ব্যক্তিত্ব অতীক্ষাৰ প্ৰকৃতি

(g) Thematic apperception test

কাহিনী সংবোধন অতীক্ষা

(h) Role of evaluation in education

শিক্ষাত মূল্যায়নৰ ভূমিকা

4. Answer any one of the following questions : 10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো এটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is meant by evaluation? Discuss the basic principles of evaluation. 2+8=10

মূল্যায়ন বুলিলে কি বুজা? মূল্যায়নৰ মৌলিক নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) Explain the characteristics of a good test.

এটা ভাল অতীক্ষাৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

(c) What is achievement test? Describe the procedure of construction of teacher-made educational achievement test. 2+8=10

কৃতিত্ব অতীক্ষা কি? শিক্ষক-নিৰ্মিত শৈক্ষিক কৃতিত্ব অতীক্ষা গঠনৰ প্ৰণালী বৰ্ণনা কৰা।

26A/385

(Turn Over)

(6)

- (d) What are the different types of personality measurement? Discuss on rating scale as a tool of personality measurement. 5+5=10

ব্যক্তিত্ব পৰিমাণৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ কি কি? ব্যক্তিত্ব পৰিমাণৰ এক সঁজুলি হিচাপে মান নিৰূপক কাঠীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

OPTION—2

Paper : EDU0600504B

(Mental Health and Hygiene)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

1. Answer the following as directed : 1×8=8

নিৰ্দেশনা অনুসৰি তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) _____ is a state of complete physical, mental and social well-being.

(Fill in the blank)

_____ হৈছে সম্পূৰ্ণ দৈহিক, মানসিক আৰু সামাজিক সুস্থতাৰ এক অৱস্থা।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

26A/385

(Continued)

(7)

- (b) Which of the following is not a criterion of good mental health?

তলৰ কোনটো ভাল মানসিক স্বাস্থ্যৰ এটা লক্ষণ নহয়?

(i) Adequate self-evaluation

সঠিক আত্ম-মূল্যায়ন

(ii) Capacity for adjustment

সমায়োজনৰ সামৰ্থ্য

(iii) High level of introversion

অতিমাত্রাৰ অন্তৰ্ভুক্ততা

(iv) Stability

স্থিৰতা

(Choose the correct option)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

- (c) World Mental Health Day is celebrated on

বিশ্ব মানসিক স্বাস্থ্য দিবস উদ্‌যাপন কৰা হয়

(i) 10 October / ১০ অক্টোবৰত

(ii) 10 September / ১০ ছেপ্টেম্বৰত

(iii) 10 December / ১০ ডিচেম্বৰত

(iv) 10 June / ১০ জুনত

(Choose the correct option)

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

26A/385

(Turn Over)

(8)

(d) Who is the author of the book, *A Mind that Found Itself*?

A Mind that Found Itself নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন ?

(e) Home is the first school of a child.
(Write True or False)

ঘৰখনেই এটি শিশুৰ প্ৰথম বিদ্যালয়।
(সঁচা নে মিছা লিখা)

(f) What is child care?
শিশুৰ যতন কি ?

(g) Write the full form of WHO.
WHO ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

(h) The word 'Yoga' is originated from the Sanskrit word ____.

(Fill in the blank)
'যোগ' শব্দটো সংস্কৃত শব্দ ____ ৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে।
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

2. Answer any six of the following questions in short : $2 \times 6 = 12$

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Write two characteristics of a mentally healthy person.

এজন মানসিকভাৱে সুস্থ ব্যক্তিৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
(Continued)

26A/385

(9)

(b) Mention any two psycho-physiological disorders.
যি কোনো দুটা মনোদৈহিক বিকাৰ উল্লেখ কৰা।

(c) Write two functions of mental hygiene.
মানসিক স্বাস্থ্য বিজ্ঞানৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

(d) Write two ways to maintain hygiene in daily life.
দৈনন্দিন জীৱনত স্বাস্থ্য বিজ্ঞান মানি চলাৰ দুটা উপায় লিখা।

(e) Mention any two roles of school in strengthening mental health of the students.
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মানসিক স্বাস্থ্য শক্তিশালী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্যালয়ৰ যি কোনো দুটা ভূমিকা উল্লেখ কৰা।

(f) What is anxiety?
উদ্বেগ কি ?

(g) Write two natures of positive psychology.
ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ দুটা প্ৰকৃতি লিখা।

(h) Mention any two symptoms of mental stress.
মানসিক চাপৰ যি কোনো দুটা লক্ষণ উল্লেখ কৰা।

26A/385

(Turn Over)

(10)

- (i) Write two relevances of meditation in mental health.
মানসিক স্বাস্থ্যত ধ্যানৰ প্ৰাসংগিকতা দুটা লিখা।
- (j) Mention any two roles of Yoga in personality development.
ব্যক্তিৰ বিকাশত যোগৰ যি কোনো দুটা ভূমিকা উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) History of mental health movement
মানসিক স্বাস্থ্য আন্দোলনৰ ইতিহাস
- (b) Scope of mental health
মানসিক স্বাস্থ্যৰ পৰিসৰ
- (c) Importance of mental hygiene
মানসিক স্বাস্থ্য বিজ্ঞানৰ গুৰুত্ব
- (d) Principles of sound mental health
সুস্থ মানসিক স্বাস্থ্যৰ নীতিসমূহ
- (e) Role of society in maintaining mental health of students
ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মানসিক স্বাস্থ্য বক্ষাত সমাজৰ ভূমিকা

26A/385

(Continued)

(11)

- (f) Five pillars of positive psychology
ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ পঞ্চস্তম্ভ
- (g) Major provisions of the Mental Health Care Act, 2017
মানসিক স্বাস্থ্য যতন আইন, ২০১৭ ৰ প্ৰধান ব্যৱহাসমূহ
- (h) Principles of Yoga for healthy living
সুস্থ জীৱনযাপনৰ বাবে যোগৰ নীতিসমূহ

4. Answer any two from the following questions : 10×2=20

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ পৰা যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Define mental health. Discuss the need and importance of mental health. 2+8=10
মানসিক স্বাস্থ্যৰ সংজ্ঞা দিয়া। মানসিক স্বাস্থ্যৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।
- (b) What are the goals of mental hygiene? Explain the relationship between mental health and hygiene. 4+6=10
মানসিক স্বাস্থ্য বিজ্ঞানৰ লক্ষ্যসমূহ কি কি? মানসিক স্বাস্থ্য আৰু স্বাস্থ্য বিজ্ঞানৰ মাজৰ সম্পৰ্ক বৰ্ণনা কৰা।
- (c) What are the causes of maladjustment? Discuss the remedial measures of maladjustment. 5+5=10
অপসমায়োজনৰ কাৰণসমূহ কি কি? অপসমায়োজনৰ প্ৰতিকৰমূলক ব্যৱহাসমূহ আলোচনা কৰা।

(Turn Over)

26A/385

- (d) Define positive psychology. Discuss its importance. 2+8=10

ইতিবাচক মনোবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

- (e) What are the types of Yoga? Explain the importance of Yoga for physical and mental health.

যোগৰ প্ৰকাৰসমূহৰ কি কি? শাৰীৰিক আৰু মানসিক স্বাস্থ্যৰ বাবে যোগৰ গুৰুত্ব বৰ্ণনা কৰা।

***